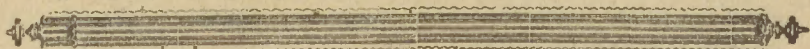

Մ Ե Ն Տ Ո Ր

ՄԵԶՄՈՒԱՅԸ ՄԵՊԱՀԻՍԻ ՄԻՒՅԻՏԷ

Պրիսնի սէնէ, 1886 Սեպտ. Հոկտ. Ն⁰ 17, 18, 19, 20

Ի ՖԱՏԱԹԸ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

ՎԷ

Ի ԽԹԱՐԱԹԸ ՄՈՒՀԻՄՄԷ

Մենաոր ըրապէսինին կերէք մէպահիսի միւնաէրիճէսի վէ
կերէք սուրէթի ինթիշարը խուսուսլարընտա հիւրմէթլու ա-
պօնէլէրիմիզի միւմքինի մէրթէպէ մէմնուն գըլմագ, վէ հէր
ճիւզիւնիւ նիզամի սուրէթտէ վէ էվգաթը մուայէնէսինտէ
չըգարմագ պապընտա իլք կիւնտէն պէրու սարֆ օլունան
ամալ վէ իգտամաթըմըզա ըաղմէն պա'զը քէրրէ թէէլսիւր
վուգու պուլտուղունու վէ մաթպաաճա հրուֆաթ սէհվիեա-
թընըն չօգճա կէօրիւլտիւլիւնիւ վէ խուսուսա պու տէֆաքի
ճիւզլէրին լազըմընտան գիեաաէ կիճիքտիյինի, մա'էթթէ-
էսսիւֆ իթիրաֆլա պէրապէր, Մէճմուամըզըն ումուրը թա-
րիւրիւնէ մէրքէզինին Այնթապտա իքէն, թապ ու նէշրինին
Իսթանպօլտտ օլտուղունու պիլէրէք, պու եիւզտէն նէ տէ-
րէճէ միւշքիւլաթ գուհուրա կէլէճէյինի հէր քէսին քէնտի թա-
րաֆընտան միւլահաղա իլէ սէպգաթ էթմիշ գուսուրլարը
տամէնի աֆվ իլէ սիթր էաէճէյինի տաիի մէ'մուլ, վէ շիւսի
խաէ մուվագգաթէն Իսթանպօլտա պուլունմամըզ միւնաաի-
պէթիյի մէզքիւր ահվալըն ատէմի թէքէրրիւրիւ վէ իլէրու-

տէ Մենսորա այիտ հէր ումուրուն թէսհլլ վէ թանդիմի խուսուսլարընտա րայէթլու գարիունումուզ մուսվէնէթլլէ թէտապլրի միւզթազլլէնին իճրա օլունաճալընը վատ, վէ կէչմիշ նիւսլէլէրտէ ֆազլա օլարագ իլավէ էտիլէն սահիֆէլէրի խաթրա կէթիւրէրէք պու քէրրէ 4 ճիւղէ պէտէլ պիզ-զարուր պու նուսիէ իլէ իքթիֆա էյլէտլիմիզտէն տօլայը պիզի մազուր թութումալարընը պիլճիւմէ գարիունումուզ հազա-րաթընտան րէճա էսէրիզ:

Պիլմիւնասէպէ զիքը էտէլիմ քի, մատտի ճիհէթիւնէ կէ-լինտիքտէ, Մենսորուն պու սէնէլիք մէվրուտաթ վէ մէս-րուֆաթը հիսապընտա պիր տէրէճէ մէ"յուսիյէթ հուսուլու թապիի իսէ տէ, միլլէթիմիզտէ մէվճուտ նէշրիեաթըն ա-լէսսէվի ահվալընա, էհալիմիզին գրաաթփէրվէրլլի տէրէ-ճէսինէ վէ իլիթիեար էտէպիլտլիմիզ մէսլէքէ նիսպէթէն վէ միւսթագպէլ իշիւն շիմտիտէն հիմմէթ պույրուլան թէշվի-գաթա իսթինատէն՝ Մէճմուամըզըն կէլէճէք սէնէ տահա զի-եատէ ինթիշար վէ րաղպէթ պուլաճաղընը տաթի գապիէն մէ"մու էտէպիլիրիզ:

Զաննը աճիզանէմիզճէ Մենտորուն մուվաֆֆագիյէթ պուլմասը՝ պիր գաչ ճիհէթլէրտէն վէ ալէլխուսուս հասըլա-թը մատտիյէսինին պիր մէքթէպէ միւնհասըր պուլընտու-ղունտան տօլայը՝ հէր թարաֆտա քեային՝ վէ հէր սընէֆ միլ-լէթտաշլարըմըզ թարաֆընտան արզու էտիլսէ սէզա տըր:

Պինաէն ալէյհ կերէք մէքթէպի մէզքիւրուն մէնֆաաթը-նը, կերէք միլլէթիմիզտէ էմրի գրաաթըն թամիմինի՝ կերէք րիսապէմիզին թէրզիպ վէ թէշվիզինի վէ կերէք միւնասէ-պաթը տօսթանէմիզի էսաս թութարագ՝ Մենտորուն ապօ-նէլէրինի թէքսիր վէ տէվամընը թէէմին զըմնընտա պիլճիւմ-լէ վէքիլլէրիմիզ վէ ապօնէլէրիմիզ էֆէնտիլլէրին. եէնիտէն հիմմէթ վէ զայրէթլէրինի վէ պիրինճի սէնէտէն պազիյէ պրա-գան գէվաթըն իյֆայը տէյն էյլէմէսինի վէ կէլէճէք սէնէ իշիւն ապօնէ օլաճագ էֆէնտիլլէրին՝ կերէք վէքիլլէր մարի-ֆէթիլլէ վէ կերէք տօղրուտան, Դեկտեմբերին սօն հաֆթա-սընա գատար թարաֆըմըզա իշար պույուրմալարընը խաս-սէթէն րէճա էսէրիզ:

Վ. Բ.:

Թ Է Շ Վ Ի Գ Ա Թ

ՄԵՆՏՈՐՈՆ կԷԼԵՆԷ՛ սԷՆԷ ՏԱԽԻ ՏԷՎԱՄԸՆԸ ՔԷԷ-
մին զՐՄՆԸՆՏԱ, պՈՒ կԻՆՏԷՆ, մԱՏՏԻ ՎԷ մԱՆԵՎԻ
ՔԷՎԻԳԱՔ ԻՔԱՍՐՆԱ հԻՄՄԷՔ ԷՏԷԿԷԼԷՆ ՆԻՅԷ ՂԷՎԱՔՐ
մԻՐԷԿԷՐԷՏԷՆ՝ ՆՈՂՈՏՏԱ մՈՒԳԻՄ ՄԵԾ. ՍԱՐԳԻՍ Է-
ՓԷՆՏԻ ԽԱԵԽԱԵՆԱՆ ՎԷ ԱՏԱՆԱՏԱ մՈՒԳԻՄ ՄԵԾ.
ԳԷՈՐԳ ԷՓ. ՊԳՏԻԿԵԱՆ հԱՂԷՔԻԷՐԻՆԻՆ սՈՒՐԷՔԻ ա-
ԼԵՆԻՅԷՏԷ զԻՐԻՆԻ ՎԱԳԻՓԷՏԷՆ ՎՏՏ ԷՅԼԷՐԻԳ:

Մ Է Պ Ա Հ Ի Ս Ի Մ Ի Լ Ի Յ Է

ԻԹԹԻՀԱՏԸ ԷՖՔԵԱՐ ՎԷ ԻՇԹԻՐԱՔԸ ԱՄԱԼ

ԽՐԼԳԷԹԻ պԷՀԷՐՈՏԷՆ պԷՐՈՒ, կԷՐԷՔ ԱՅԼԱՆ աղՄ ԻԼՀ
ՀԱՆ հԱՂՐԷԹԼԵՐԻ ՎԷ կԷՐԷՔ ՀԷՕՆՐԷԹԵԱՊ նԱՂԻՄԷՐ ՎԷ
հԱՔԻՄԷՐ ԹԱՐԱՓՐՆՈՒՄՈՒ ՎՈՂ ՎԷ ԹԷԷՏՈՒՈ ՕՐՈՆԱՆ զԱ-
ՎԱԽՈՒՆ 'աղՄՈՐ ՎԷ ԽՐԻՍԹԻԱՆ թԻՆԼԻՆԻ ԻՍԷ ԷՍԱՍՐ ՎԷ
մԷԿՈՏԵՍԻ ՎՈՂՆԱՊԿԵԹ ՕՐՈՒԿ՝ ԷՍԱՍՐ մԷՂՔԻԼՐՈՏԷՆ մԻԼ-
ԹԷՖԷՐԼԻ՝ մՈՒԱՎԷՆԷԹ ՎԷ մԻԼՀԱՐԷՔԷԹ ՎԷ ԻԼՆՈՒՅԷԹ
մԷՅՅԼԵՐԻ ՕՐՄԱՍՐԴՃԱ՝ ՀՈՒ թԻԼՆԵՍՈՒՈ ԽՆՈՒՆԴԱՐԸՆ մԷ-
նԱՓԻԻ մԱՍՈՒՅԷ ՎԷ մՈ՛ՆԷՎԼԵՅԼԵՐԻՆԻՆ ՈՏ ԹԱՆԹՐ ԹԷ-
ԷՄԻՆԱԹՈՒԱ պՈՒԼՈՆՈՅԱՃԱՂԸ մԱՅԼԻՄ ՎԷ մԻԼԱԷՐ-
ՐԱՆ ՍՐՐ:

ԷԼԷԷՕՎՄ ՃԷՍԱՄԷԹ ՎԷ ՈՂԱՄԷԹԻ ԻԼԷ հԱՅՐԷԹԻՄԻՂԻ
ՃԷԼՊ ԷԹՄԻՀ ՎԷ ՓԷՐՈՒ ՎԱՆԻՈ ՂՈՅՐԷԹԻ ԻԼԷ ՎԻԼՃՈՒՈՒՈՒ
մՈՒՀԱԼ զԱՊԻԼԻՆՈՏԷՆ՝ աՍՈՒ ԷՍԻԼՄԻՀ ՕՐԱՆ աՍՈՒՐԸ մՈՒԱՂ-
ՂԱՄԱՆԸՆ, մԻԼՈՒՄԷԹԻ զԱԼԻԼԷ ՂԱՐՓՐՆՈՒՈ ՍՈՒՀԱԼԷԹԻ

Թամմէ իլէ մէյտանէ կէլմիշ պուլունտուղու թէվարիւս վէ թէճարիպ վասիթասըյլա մէշհուտումուղ տըր:

Խնսան՝ Խալիգի մութլագ հազրէթլէրի թարաֆընտան իւնսիյէթէ վէ բէֆագէթէ մէյեալ խալգ օլունտուղու վէ քիւշէի վահտէթտէ զայէթ զայիֆ վէ պի գուարէթ պուլունտուղու հալտէ թապիյաթընտա մահֆուղ մէգքիւր թէավիւն վէ թէշարիւք, վէ իթթիֆագ վէ իւնսիյէթ գազիյէլէրինէ լաղպէթ կէօսթէրմէյիպ քէնտի պաշընա պրագըլտըղը կիպի քէսպի զասֆիլա թէմէթթիւ՝ վէ ինթիֆատտան պի պէհրէ գալաճաղը պէտիհի տիր:

Էվրօֆա վէ Ամէրիգա միւթէմէտտին միլէթլէրինին մալիք օլտուղու սէրվէթ ու սամանըն վէ իգպալ ու սէատէթին էսպապը թէճէսսիւս էտիլտիքտէ՝ անլէրին արասընտա միւթէպէր վէ միւնթէշիր օլան մէգքիւր միւշարէքէթ վէ մուավէնէթ բուհունուն թէէսսիրի աղիմիւնի միւճէրրէա սուրէթտէ իթիւրաֆ էսէճէյիզ:

Փաղաթ, սէպէպի հագիգիսի պիղէ մէճհուլ պուլունան պիր հալը էսէֆ իշթիմալ տըր քի, միլլէթիմիղտէ պու բուհ մէֆգուա պուլունմագտա վէ պու ֆըրգտան եիւզիւնտէն նիշէ խատարաթ վէ մաղարրաթ միւնթիւճ օլմագտա տըր:

Նէ՛ թուհաֆ տըր քի, նալարիւաթտա իթթիֆագ տէեու նիտալար էտիլմէքտէ վէ սէնալար օգունմագտա իքէն՝ ամէլիւաթտա պիլ քիւլլիյէ մուղայիլի իճրա՝ վէ ումումիյէթ, միւշարէքէթ վէ մուավէնէթլէ հուտուլա կէլէպիլէճէք օլան ումուրուն էքսէրիսինտէ ինֆիրատ ինթիւտար էտիլպ՝ ախէրլէրինին իմտաա վէ զայրէթինէ վէ թէճրիւպէ վէ նասիհաթընա միւրաճաաթ էթմէքլէք՝ պիր 'ար վէ հիճապ մատտէսի կիպի թանըլմագտա տըր:

Ինսան՝ ֆերտ հալինտէ՝ միւտտէթի էօմրճէ վէ գուտրէթ ու գուվվէթճէ մահոտուտ պիր զաթ տըր, իւնսիյէթ վէ իթթիֆագտան հուսուլա կէլէն շիրքէթ իսէ՝ միւտտէթի մէտիտէ վիւճուտա մալիք վէ հէր պիր էֆրատընըն գաւվայը ագլիյէ, ախլագիյէ վէ մատտի-յէսինէ սահիպ օլան պիր հիյիէթի միւճթէմի՛է տիր:

Գապիլիյէթի թէէննիւս պիր միլլէթին մէտէնիյէթի-նին մի՛նաըը վէ տխլագընըն միգեաաը տըր:

Հալը վահշէթատէ վէ տայիրէյի պէտէվիյէթատէ պու-լունան գապիլէլէրի ալտըգտա, պրագալըմ ումուրը ամմէտէ, պիր ֆամիլեա ազասընտա պիլէ էֆնիյէթ օլ-մատըղընտան՝ հէր շախս քէնտի մէնֆաաթը մախսուսէ-տինին հուսուլունա հասըր գուտրէթ էտիպ՝ թէշարիւք վէ թէավիւն տէնիլէն շէյտէն պիլ.քիւլլիյէ պիխապէր տիրլէր:

Մէտէնիյէթ վէ հիւսնիւ ախլագ իսէ, պունու գա-պուլ էթմէզ, պիր ճէօմաաթըն էֆրատը արասընտա էֆնիյէթի միւթէգապիլէ պուլունտուղու, վէ մէնաֆիլի ումուսիլէյէ լիայէթ օլունտուղու թագտիրտէ՝ միւվա-զէնէ իթմամ վէ իշթիրաքը 'ամալ իքմալ օլունուր վէ պու սայէտէ միւ՛ճիզէլէր մէյտանէ կէլէպիլի:

Իշթէ, պիզտէ նօգսանիյէթի հիսս օլունուր տէրէ-ճէտէ պուլունան էն աղիմ իհթիւհաճաթտան պիրի տէ՝ գապիլիյէթի թէէննիւս վէ եախստ լիսանըմըզճա ընկե-րակասն ոզի տէնիլէն պու միւպարէք բուհ տըր.քի, պու նօգսան եիւզիւնտէն պիւթիւն միլլէթիմիզ պին պիր հասէնաթտան մահրում գալմագտա տըր:

Իպաթ վէ իյզահտէն աղատէ օլտուպու իւզրէ լն-սան ճինսինին կէրէք ֆէրտինէ վէ կէրէք ումումունա միւթէալլիպ իհթիւհաճաթ կիւնպէկիւն թէքէսսիւր էթ-

մէքոէ, վէ կէրէք տին վէ կէրէք ինսանիյէթ վէ կէրէք մէտէնիյէթ իգթիզասընճա իհթիեաճաթը մէզըիւրէնին տէֆ՝ ու թէսվիյէսի զըմննաա իւղէրիմիզտէ հէր վա-
զըթ մէճպուրիյէթ արթմադտա տըր, հալ պու քի, պու
գատար միւշքիլ ումուրն իճրասը վէ իքմալը ֆէրտլէ-
րին իգթիտարը խարիճինտէ պուլունարզընտան՝ եէք-
տիկէրէ մուսվէնէթ վէ միւշարէքէթ լուհու արամըզտա
վիճուաէ կէլվէտիքճէ պիւթիւն էմէլ վէ արզուլարըմը-
ղըն ֆիլիէ իխրաճը տախի գապիլ օլամաեաճագ տըր:

Մէնաֆի վէ մէհասինի պիղայէսինէ, տէյիլ սալթ
միլէլի միւնէվվէրէյի, հաթթա մէտէնիյէթին տուն տէ-
րէճէլէրինտէ պուլունան ագվամ վէ թավայիֆի պիլէ
պէհրէտար գըլան շըմէնարֆէրլէր, վափօրլար, գանալ-
լար, շօնէլէր, ֆապրիգալար վէ պունա միւմասըլ գու-
րունու ճէտիտէ թէրագըրեաթընըն էսէրլէրի նազարը
իթինաեա ալընարգտա՝ սըհհէթի իֆատէմիզ էլպէթտէ
թէսլիմ օլունաճագ տըր:

Նիչիւն քի, մէմէքէթլէրին միւնասիպէթ վէ թիճա-
րէթլէրինի թէսհիլ իչիւն լիւղումու միւճէրրէտ օլան
պիլ շըմէնարֆէր խաթթը ֆիլան մահալտէ թէէսսիս
էթմէք իճապ էթսէ, քիսէի իգթիտարընտան պիլ գաշ
միլեօն լիրա սարֆ էտիպ տաղլարը օլայա թահվիլ վէ
տէրէլէրի սաթհը միւսթէվիյէ թէպտիլ էյլէյէն պիլ
գէնկին նատիրէն պուլունուր, ամմա ճիւղի գըյմէթի
էսհամա իշթիրաքլէ ճէսիմ մէպլաղլար վիճուտա կէթի-
րէն պիլ գաշ եիւզ պին նէֆէր քէտան չօգ պուլունա-
պիլիլ:

Պահըը սէֆիտ իլէ Դըրմըղը տէնիզի վէ պինապէրին
էվրօփա իլէ Հինաիթիան թիճարէթլէրինի եէքտիկէրլէ-
րինէ լապթ իչիւն Սիւվէյիշ գանալընը հաֆր էթմէք

լազըմ կէլսէ՝ 2500 սէնէ եվվէլ հիւքմ սիւրէն փարաւոն նեքօտան թութ, Պոնաբարթա դատար նիչէ ասհապը գուտրէթին միւյէսսէր օլամատըղը պիր քեարը ազիմի՝ Միւսիւ Ֆէրտինան տը Լէսէբա՝ էֆրատը էհալիտէն պին-լէրճէ հիսսէտարանըն մուավէնէթի մատտիյէսիյլէ մէյ-տանէ կէթիրէպիլիւր:

Նէ հաճէթ, էն միւթէպէր վէ զէնկին թիւճճարլա-րըմըղա պագաըղըմըղտա սէրվէթ վէ իթիպարլարընը ալէլ ումուճ շիրքէթ եիւզիւնտէն գազանտըղլարընը կէօրմէզվիյիլ վէ միլլէթիմիզին 20-30 սէնէտէն պէրու կէօսթէրտիյի թէգասուրիւմ բուհունու թէֆթիշ էթտի-յիմիզտէ, իշթիրաք վէ իթթիֆագ գալիտէլէրինէ ճիա-տէն բազպէթ էտէն շնկեռուծ ինլարըն խըզմէթինի ին-քեար էտէպիլլիւրմիլիւր:

Պու կիւն տիւնեատա մէվճուտ օլուպ կէրէք թէ-րագգիի ֆիւնուն, կէրէք ինթիշարը տին վէ կէրէք իճ-րայը խայր եօլունտա չալըշան էնվայի շիրքէթլէրին էն ճէսիմէլինի պիլլէ թատատա էթմէք միւմքինսիլ տիր:

Էօյլէ շիրքէթլէր վար քի 250 սէնէ եվվէլ միւէսսէս վէ էլ եօվմ ճէսիւմ սէրմայէյէ, մունթազամ խաարէյէ վէ ազիմ թէէսսիրէ մալիք տիրլէր:

Պրագալըմ թէպապէթ, զրատթ, սէհաաթ, թիճա-րէթ, էմնիյէթ վէ էմսալի տայիրէլէրին հէր պիր շէօ-պէսի իչիւն մախսուս մախսուս չալըշան ճէմիյէթլէրի՝ էհալինին բուհանի, ազլի, վէ մատալի իսլահը իչիւն տալի էքօնօմիտ, ախլապ, թէրպիյէ վէ նէշլիտաթ մագ-սէտիյլէ միւթէշէքքիւլ հիսապսըզ շիրքէթլէր վար արը:

Իշթէ, սէնէլէրտէն պէրու արամըղտա պուլունուպ կէրէք մէնֆաաթլարը վէ կէրէք մազարրաթլարը իլէ տիգգաթըմըղը ճէլպ էթմէքտէ օլան Ամէրիգան վէ ին-

կելիկ շիրքէթլէրինն վէ ժէզուիդ վէ Ֆրանչիսքէն մի-
սիլիւ Լաթին թարիդաթլարընըն սուրէթի իտարէ վէ
ասարը միւթէնէվիյէոինէ նազար գըլտըզըմըլտա՝ կէօ-
րէճէյիզ քի պունլարըն գուվլէթ վէ ազամէթի պիր
ֆէրա մա՛րիֆէթիյլէ օլմահուպ՝ իթթիֆազը էֆքեար
վէ իթթիհատը զայրէթ սայէսինտէ տիր:

Եօյլէ իսէ պիզ տախի հալը ինֆիրատտան վազ կէ-
շիպ եէքտիկէրիմիզէ մուալէնէթ, ամէլլէրիմիզտէ միւ-
շարէքէթ վէ պիւթիւն էօմրիւմիւզտէ իւնսիյէթ իւզըն
գուվլէթլէրիմիզի թէվհիտ էտէլիմ:

Պիզիմ հալը հազըրըմըլըն իսլահը վէ իսթիգպալը-
մըզըն իրֆահը իշիւն շիրքէթլէրէ միւհթաճըլ:

Շիրքէթ լազըմ տըր վաթանըմըլըն թիճարէթ, սէ-
նտաթ, վէ զրտաթընը թագվիյէ վէ քիսպիմիզի միւմ-
քինի մէրթէպէ միւսապադաթը էճնէպիյէյէ գարշը վի-
գայէ էթմէք իշիւն:

Շիրքէթ լազըմ տըր, իտարէ վէ էմնիյէթ սանտըգ-
լարը թէէսիս, էքօնօմիս ուսուլլարընը թէֆհիմ վէ
ֆուգարամըլըն զարուրէթ ու սէֆալէթինի թէսքին
էթմէք իշիւն:

Շիրքէթ լազըմ տըր, ճիհալէթ էսարէթինտէ օլան
մաղաուր էհալիմիզի թէնվիլ էթմէք իշիւն:

Շիրքէթ լազըմ տըր, միլլէթին իմհասընը մուճիպ
օլան թուհպանլարըն տաէտինի թէնզիլ վէ իհեսսընը
պատի օլանլարը թէզեիտ էթմէք իշիւն:

Շիրքէթ լազըմ տըր, էհալինին հէր սընըֆընա միւ-
ֆիտ քիթապլար, ըիտալէլէր վէ զազէթալար նէշը էթ-
մէք իշիւն:

Շիրքէթ լազըմ տըր, միւհթաճ ֆամիլէալարա վէ
պիքէս իտաթալարա իմտատ էթմէք իշիւն:

Ինսանիյէթ հօգթայը նազարընտան պաղսագ՝ ա-
րասընտա պուլունտուղումնղ խալգ հէր ճիհէթլէ
միւհթաճը մուալէնէթ աիր:

Տիւանէթ հօգթայը նազարընտան պաղսագ՝ էվլա-
տընտան պուլունտուղումնղ մուգատտէս Քիլիտամըըն
ազալարընըն նիչէ մահալլէրտէ միւթէղրագը կիրտապը
հէլաք օլմալարը փէք հագին աիր:

Գալպինտէ ճիւղի հիտիեաթա մալիք հէր ֆէրտ՝
վաղիֆէի ինսանիյէթինի թէքմիլ վէ հէմճինուլէրինի սէ-
ֆալէթաէն թախլիս իչին հէր նէ էտէպիլիլտէ էթմէ-
լի աիր:

Լ.

Կ Ի Լ Ի Կ Ի Ա

Քրիստոստան 400 սէնէ մուգատտէմ նամաար Քսե-
նոփոնուն սէֆէրինտէն պէրու՝ էհալիսի վէ խաարէսի
իլէ մալիւմ, Տօրոս վէ Ամանոս ճէպէլլէրի, Ֆրաթնէհ-
րի վէ Պահրը Սէֆիտ սուլարը իլէ մահաուտ, ահվալը
թապիիյէսինին իզհար էյլէտիյի իթիլաֆ իլէ մէշհուր,
վէ 800 սէնէտէն պէրու քէսիր իւլ ատէտ էրմէնիլէր
իլէ մէսքին պու գըթա'նըն ճաղրաֆիա վէ Թարիիճէ
թէճէսսիւտաթը մուֆաստուլէսինի տիէր ֆուրսաթլարա
թէրը էտիպ՝ մէզհէպի վէ միլլի հօգթալարտան՝ էլ
եէօլմ պուլունտուղու հալէ աթֆըր նիկեահ էտէլիմ:

Կիլիկիա տէյէրէք խարիթա վէ թէվարիիս հիտապըն-
տան մահաուտ պիր մէմլէքէթ անլաշըլմագտա իսէ տէ՝
Սիս քիւրսի շէրիֆինին հիւքիւմէթի լուհանիյէսինէ
թէպա'իեթ ճիհէթիլլէ տահա վասի՝ վէ շէմալտէն
Եօղկատ վէ Կիւրին վէ ճէնուպտէն Անթաքիյէ շէհրլէ-

րինէ գատար միւմթէտոտ պիր տայլրէ օլուպ՝ տախի-
լինտէ տախի թագրիպէն 200,000 էրմէնի նուֆուսու
հավի տիր :

Էվլէլ էմրոտէ աէրխաթը էթտիրէլիմքի , Դիլիստ-
մըղըն մէրքէզի իտարէսի վէ մագամը 'ալիսի տալէն պիր
օլուպ՝ շիմոի Բուսիա տախիլինտէ պուլունան Ս . Էջ-
միածին վանքընտա միւէսսէս իքէն՝ Տինճի ասրտան 15
ինճիյէ գատար Ասիանըն միւլէլի մուհարրիպէսինին
թէարրուզ եախօտ թէհաֆֆուզ իչին ալէթթէվալի օլ
հէվալիտէ իճրա էթտիքլէրի մուհաճէմաթ վէ միւսա-
տէմաթ վէ նէթիճէսի օլարագ պիւթլուն մէմլէքէթի վէ
միլլէթի իսթիլա էտէն խէվֆ ու տէհչէթ եիւզինտէն՝
Ս . Լուսուորիչ մագամընըն տէվամ վէ պագասընը թէէ-
մին մագսէտիլլէ կաթողիկոսլուզ մագարըր 1294 թա-
րիխինտէ կիլիկիա սէմթինէ նագլ էտիլմիշ վէ միւրուրը
էզման իլէ ասայիշին պիր տէրէճէ իպգասը կէօրիւլ-
տիւքտէ՝ 1441 թարիխինտէ պէ թէքրար Ս . Էջմիածինէ
նագլը թասվիպ էտիլմիշ-իտէտէ՝ օլ վագթըն կաթողի-
կոսու Գրիգոր Թ . Մուստաէկեան Սլուզանըն կիլիկիայը
թէրը էթմէմէսի միւնասիպէթլէ՝ Ս . Էջմիածին իչին
կիրակոս Բ . նամընտա տիկէր պիր կաթողիկոս ինթի-
խապ օլունմուշ վէ պրնաէն ալէյհ 445 սէնէտէն պէ-
րու Սիս կաթողիկոսլուզու այրըճա տէվամ էթմէքտէ
պուլունմուշ տըր :

Կաթողիկոսլուզուն ինքըսամը՝ հատտի զաթինտէ
միւֆիտ պիր շէյ օլմայուպ , հաթթա պիր վաղըթ միլ-
լէթ արասընտա գիյլ ու գայլէրի տէ մուճիպ օլմուշ իտէ
տէ , Դիլիստմըղը իհաթա իտէն ահվալը իարիճիյէ սէ-
պէպինտէն՝ էլ եէօլմ կիլիկիա Դիւրտիի էհէմիլլէթի
աղիմէյի հայիլ տիր . . . :

Սիւ Քիւրսիսի տախի միւտտէթի մէտիտէ չօդ ֆէ-
լաքէթլէրէ կիրիֆթար վէ ինգըլապաթը սիւտսիյէտէն
միւթէէսիւրէն զիմամը հիւրիւմէթի թաւարրուֆ էտէն
Հիւքմնարլարըն թաճթը իսթիպտաուլէրինէ տիւչար օլ-
մուշ իսէ տէ, էլ նիհայէ, մէմլէքէթին իտարէի 'ատիլէի
Սալթանաթը սէնիյեէյէ ինթիզալընտան, Գօղան տաղը
ճէպպարլարընըն թարտ ու թէպեհաինտէն վէ Սահմա-
նադրութիւն ահքեամընըն տախի միլլէթիմիզ արաւըն-
տա պիտայէթի իճրասընտան իթիպարէն, էհալինին էք-
սէրիյէթի արասը իլէ միւնթէխէպ Կաթողիկոս իլէ միւ-
շէրրէֆ պուլունտուզունտան՝ խարիճի թէէսսիրաթ տան
վէ միւմննաթտան սէրպէսթ օլարագ մէվգիի հադի-
գիսինի իհրազ էթմէկէ միւսա'իտ պիր հալէ վասըլ օլ-
մուշ տուր:

Պիր մէմլէքէթին թէրագգընաթը մա՛նէվիյէսինին, օլ
մէմլէքէթին թապիի մէվգիի իլէ սըդը իրթիպաթտա
պուլունտուզու ազատէի թա'րիֆ պիր քէյֆիյէթ օլուպ՝
պու խուսուտան տախի թէֆթիշ էտիլալի թագտիր-
տէ Կիլիկիա գըթ'աւընըն՝ հասըլ էթտիյի քէսիր իւլ
միգտար վէ միւսթէլիֆ իւլ էնվա՝ մահսուլաթը, Ագ
տէնիզ վասըթասիլլէ էվրօփա վէ Աֆրիգա սէվահի-
լինէ գուրպիյէթի վէ իւքէնտէրուն վէ Մէրսին լի-
մանլարը իլէ միւնասէպաթը թիւճճարիյէյէ սուհու-
լէթի, ֆիլ վագի, հէր հանկը պիր մէմլէքէթին սէր-
վէթ ու սէատէթտէ վէ իլմ ու մա'րիֆէթտէ քէսպի
թէրագգիսինէ մէասըլ աղիմ օլաճաղը էղհէրի մին էշ-
շէմ իքէն՝ պիղիմ պու գաաար վասայիթ ի թէսհիլլէյէ-
տէն իսթիֆատէ էտէմէյիպտէ, սայիր պաաղը էեալէթ-
լէրաէն տահա զիւտտէ տուն պիր հալտէ պուլունտու-
զումուզ, վէ լիսանը մատէրպատըմըղճա ճէհլիմիզ սէ-

պէս պինտէն տախի՝ ճինսիցէթ վէ տիեանէթիմիզէ այիտ նիչէ հիսսիեաթը վաճիպէտէն վէ մա՛լիւմաթը միւզ-թազիյէտէն մահրումիյէթիմիզ՝ քեաֆֆէմիզի թէտապիրի սէրի՛ն իճրասընա մէճպուր գըլան պիր հալը քէտէր իշթիմալ արը :

Պու կիւն պիւթիւն կիյիկիա տախիլինտէ՝ մունթազամ մէճլիսի, միւքէմմէլ մէքթէպի, մա՛մուր մանապթըրը վէ պու կիպի սայիր միլլի թէէսսիսաթը, քէզալիք էհիյէթլի Սուաշնորգու վէ լայըգլը Քահանայլարը վէ ումուսէն հիւսնի իտարէսի իլէ իֆթիխար էտէպիլիր պիր շէհրին պիլէ պուլունմատըզընը վէ նիչէ դասապալարտա վէ քէօյլէրտէ պինլէրճէ էրմէնի ֆումիլեալարըն մէքթէպ վէ քիլիսա եիւզիւնտէն մահրում, բուհանի պիր զիեարէթ թէսէլլիեաթընտան մէհճուր վէ էֆրատը միլլէթ սիլքինտէն մէֆրուզ գալտըզընը քիմ ինքեար էտէպիլիր :

Հայըֆ, հէզար հայըֆ քի, պիր վազըթ Պահլաու-նի վէ Շնորհալի միսիլու զէվաթը միւպարէքէնին գա-յիմ օլուուզու օլ մագամը մուազպէզ՝ շիմոի լիֆ՝աթ վէ իզզէթինտէն թէնէզզիւլէ եիւզ թութմուշ վէ միլլէթ նէզալինտէ գատը ու հայսիյէթինի զայպ էթմիշ օլուպ յարըր էվվէլի էթրաֆընը թէնվիր էտէն օլ զիեայը տիեանէթ վէ քեաֆֆէի էճատըմըզը ճէլպ էտէն օլ լոպըթայը մուհապպէթ քէսպի զա՛աֆ էյլէմիշ տիր :

Մէզալիմ ու թէտատիեաթ տէվրինտէ գապայիլի միւլթէլիֆէ թուլեանլարը արտաընտա պապալարըմըզը թէսիյէ վէ թազվիյէ, վէ Լաթին հիւքմատըրըն վէ Բում իմիէրաթ օլըլարըն թէքլիֆլէրինէ, թէչվիզէ-րինէ վէ թէհաթիւլէրինէ գարշը Բիլիսամըզըն գուտսի-յէթ վէ հիւրիյէթինի հըֆզ ու վիդայէ էտէն կիլիկիա կաթողիկոսլուզու տուր, հալ պու քի, պու կիւն Ամէ-

րիգալը վէ Անկլիքան Փրօթէսթանթ միսիօնէրներն վէ վաթսնյարընտան մաթրուտ կաթին րահիպլէրն իճթի-հատընա մուգավէմէթ պապընտա էն զինատէ զա'աֆ կէօսթէրէն վէ տայիրէսինտէ պուլունան հէր շէհրտէ , հէր գատապատա վէ հէր գարիյէտէ Գաթօլիք եախօտ Փրօթէսթանթ վա'իզլէրն մուվաֆֆագիյէթլէրնէ շէշ-մի շիւքրան իլէ նազար դըլան տախի Կիլիկիա կաթո-ղիկոսլուղու տուր :

Ֆազաթ , ասարը մէրղուպէսի վէ խըտէմաթը վա-ֆիրէսի իլէ վէ հալը հաղըրտա իսէ մէնաֆիի մա'լիւմէ-սի իլէ պիղճէ էլզէմ վէ էհէմմ'օլան շէօյլէ պիր մագա-մը յուհանինն , վէ տայիրէի նէզարէթինտէ օլան էհա-լիի քէսիրէնին ումուրը իսլահընտա՝ պունտան պէօյլէ պիր կիւն վէ պիր տագիգէ պիլէ թէալլիւ վէ թէէխ-խիւր՝ միւհիք պիր իհմալ վէ ազիմ պիր խէթա տըր :

Կիլիկիա կաթողիկոսլուղունուն մէզհէպիմիղճէ է-հէմմիյէթինի թաստիգ զըմնընտա սէրահէթէ լիւղում կէօրմէյիլ , շու գատարընը տէյէլիւմ քի , Ս . էջմիածին կաթողիկոսլուղու հագգընտա Բուսիա տէօլլէթի թա-րաֆընտան կէօսթէրլէն մուամէլաթը ախիրէ՝ էհէմ-միյէթի մէզքիւրէյի թէզեիտ էթմիշլէր տիր . . . :

Էօյլէ իսէ վաղթըն գըյիլէթինի վէ ֆուրսաթըն միւ-տա'ատէսինի տույի իսթիմալտէն միւճանէպէթ վէ պի-լա թէրէտտիւտ թէշմիլի սազը զայրէթ էտէլիմ :

Շիմուիյէ գատար ֆէվթ էթաիյիմիլ վաղըթլար հագգընտա թէէսիլֆ էթմէքաէն իսէ՝ պու թէքիա-սիւլիւմիւգիւն միւնթիճ օլտուղու մաղարթատան իս-թիգպալ իչիւն թէտէրրիւս էտէլիմ :

Կիլիկիանըն իսլահը ահվալը իչիւն էն էվվէլ լաղըմ'օլան շէյ՝ կաթողիկոսլուգ մէրքէզինտէ մունթազամ

պիր Վիաքանուծիւն թէչքիւ վէ պու միաբանութիւն
իչիւն հիյնի հաճէթաէ խարիճաէն լուհանի վէ ճիւմա-
նի էհլիյէթլի ազալար տա'վէթ էթմէք տիր:

Պէօյլէ պիր միաբանութիւն թէչքիլինտէն սօնրա
վազթըն մաթլուշունա մուվաֆըզ 'ալի պիր մէքթէպ ,
միւֆիտ քիթապլար վէ ըիտալէլէր թապ' իչիւն պիր
մաթպաա վէ պիւթիւն էհալիյէ մախսուս լուհանի վէ
տիւլաղի մէվաաոտէն պահիս պիր զազէթա էլպէթոտէ
մէյտանէ կէլէճէքլէր տիր:

Քէշալիք , պու միաբանութիւնուն մուսուլլաթընա
նէշարէթլէ հիսապ ալմագ , իճապ էտէն մահալլարա
Առաջնորդլար վէ Քարոզիչլէր թախսիս էյլէմէք, Ս. Ա.-
թուուն վարիտաթընը թէքսիր վէ մէսարիֆաթընը թա'-
յին գըլմագ , Կիլիկիա տայիրէսինտէ մէվճուտ տիկէր
վանքլարըն իտարէսինի թանգիմ' վէ էմլաքընը թէէմին
էթմէք , լիեագաթլը լուհանիլէր եէթիշտիրիպ' լիւ-
ղումնուղ օլանլարը վանքլարտա իշէ գուլլանմագ , վէլ-
հասըլ կաթողիկոսլուլուն վէ տախիինտէ օլան ճէօ-
մաաթըն լուհանի վէ մանէվի իսլահընա տայիր հէր նէվ
միւզաքէրաթ վէ մուգարրէրաթ էյլէմէք իչիւն՝ սէնէտէ
պիր իքի տէֆա միւնասիպ պիր մահալտա Վհհ. Կա-
թողիկոսուն թահթը ըիեասէթլէրինտէ թէճէմիլու էթ-
մէք իւղրէ պիւթիւն Կիլիկիա շէհրլէրինաէն միւնթէ-
խէպ վէ լուհանի ճիւմանի ագալլի 50-60 նէֆէր ազա-
լարտան իպարէթ պիր Թեմական ժողով' թէչքիլի' Կի-
լիկիա վիճակընըն իսլահը իչիւն չարթ հալընտա աըր:

Պու կիպի թասալվուրաթըն գուլվէտէն ֆիլիէ լիւ-
րաճը էլպէթոտէ չօդ միւշքիլաթա թէճատիւֆ էտէճէք
վէ չօդ վասիթալարա միւհթաճ պուլունաճագ , վէ
պունլարտան էն մուհիմլէրի' էվվէլա իսթանպօլ Բաթ-

ընդհանրեցի ինչ ինչ Կաթողիկոսը ապաւնտա մէվ-
ճուռ իրաւաստութիւն մէտէլէսինին թէսվիյէսի, վէստնի-
յէն՝ իգթիզա էտէն մէսպալիդին թէտարիքի օլաճագ տըր:

Մա՛ մաֆիյն, ինթիեաճաթը մէգքիւրէնին հուսուլա
կէթիւրէճէյի միւշքիւլաթը պիւր թարափտան վէ Կիլիկիա-
նըն ումուրու իտարէսինտէ էն զիեաաէ մէս՝ ուլիյէթ
իւն մուվազզաֆ պուլունան Վեհ. Կաթողիկոս հաղրէթ-
լէրինին նուֆուզ ու իգթիտարընը տիկէր թարափտան
թաշթը մուգայէսէյէ ալարըըմըլտա՝ ճիտտէն իրաճէ
իւն դայրէթ էտիլտիյի հալտէ՝ սէնէլէրտէն պէրու հա-
րէթինի չէքալիյիմիզ պու իսլահաթըն իճրաօրնա նայի-
լիյէթիմիզի գաւիլէն մէ՝ մուլ էտէրիզ:

1.

ՄԷՊԱՀԻՍԻ ԱԽԼԱԳԻՅԷ

ՉՕՃՈՒԳ ԹԷՐՊԻՅԷՍԻ

(Այնքապսաֆի Հայկանուշեան գրգ մէքէպիմիզին պաւ
մուլլիմէսի Տիկին Մարիամ Ե.Տ. Ղազարեան քարաճընսան
գալէմէ ալընմը օլան աքիսէֆի փէֆ միւֆիս պէնսին՝ նիւմլէ
փէսէրլէր վէ խուսուսա վալիսէլէր քարաճընսան նոգարը միւ-
քալալայա ալընմասընը խասսէթէն քալսիլէ էսէրիզ:)

Չօճուգլարըմը իւն օլան մուամէլէլէրիմիզէ տիգգաթլը-
ճա նազար էտէճէք օլուր իսէք՝ անլէրին պօզուլմասընա չօգ-
ճա սէպէսլիյէթ վէրէն քէնտիմիզ իտիլիմիզէ իգնա օլուրուզ.
պաղը չօճուգլար թասլիաթտան գօլայճա իտարէ օլունուպ
սա՝ իրլէր իսէ չօգ զահմէթ վէ թէտալիւրէ միւհթաճ օլուրլար:
Քէնտի ետնլըլ ուսուլ վէ իտարէլէրի իւն չօճուգլարընըն թա-

դէ Էօմրէրինի մէսուտ վէ մութլու Էտէճէք եւրտէ պէտ-
պախթ Էյլէտիքտէն մատա պիչիմսիզ վէ չիրքին հէյէթ վէ-
րիճի Թաավիրէր չըզան վալիտէյն սօն տէրէճէ Թա'յիս օ-
լունմայա շայէսթէ տիրէր :

Չօճուգլուգ չաղընա մախսուս օլան խուսուսարը գապա-
հաթ ֆարզ Էյլէմէք, տայիմա անլէրի քէնտիմիզ իլէ ռուպար
Էթմէմիզտէն իլէրի կէլիր. մէսէլա, չօճուգլար Թապիաթտան
օյուն վէ շամաթա միւշթագը օլուրլար, վալիտէյն չօճուգ-
լարըն պու արգուսունու պիւսպիւթիւն սէրպէսթ պրագա-
մաղլար իսէ տէ՝ եինէ կիւնիւն պիր գըսմընտա անլէրի մէմ-
նուն Էթմէք իչիւն միւսա'ատէլի օլմալարը իգթիզա Էտէր :

Չօճուգլըն իրատէթիւնի մահվ իլէ անը անճագ վալիտէյ-
նինինքինէ Էսիր Էյլէմէք գախտէսի տախի ֆախտէլի շէյ
օլմատըգտան մատա պարպարլըգ տըր : Սահիւի տիր քի չօ-
ճուգ տահա ժէք քիւչիւք իքէն՝ վալիտէսինին ըրզասընը
Թահսիլ Էթմէքլիք արգուսու քէնտիսինէ քեաֆի պիր ըհ-
պէր օլապիլիւր վէ օնուն քիւչիւճէք ագլը անճագ պունու
զապթ Էտէպիլիր, ֆագաթ պիրագտան քէնտի ագլը իլէ պէ-
րապէր արգուլարը տախի պէօյիւյէճէք օլտըղընտան՝ հէր հալ
քէնտի իրատէթիւնէ գարշը կէլէն պիր շէյ իչիւն պիր սէպէպ
պուլմագ իսթէյէճէք վէ վալիտէ օ սէպէպի քէնտինէ պէյան
Էյլէմէտիյինալէն իթաաթսըզլըղա չըգըղպ պիւթիւն կիւն
արալարընտա միւնագաա վէ շամաթա Էքսիք օլմայաճագ :
Միւլայիմ պիր սէտա իլէ չօճուգլընա օլան Էմրինի վէ օնուն
սէպէպ վէ նէթիճէսինի օնա Թա'րիֆ վէ պէյան Էյլէմէյէ
վագըթլարը օլմայան վալիտէլէր օնուն օն միալինի ոարֆ Է-
տէրէք պէօյիւք թէլաչ վէ Էյլիյէթէ կիրիֆթար օլաճագլարը-
նը աչըգ պիլսինլէր. ֆագաթ պու խուսուստա տախի անլէ-
րի եալան իլէ իգնա Էյլէմէք թէճրիւպէսինտէն քիւլլիէն սա-
գընըմալը տըր :

Սէպաթ սահիսի օլմայուպ եալան թէհտիտլէր իլէ իտարէ
Էթմէք տախի անլէրին պօզուգլըղընըն էն պէօյիւք պիր սէ-
պէպի տիր տէսէք եանըմայըզ : Սյնի գապահաթ իչիւն պիր
վագթ սէրթ վէ շէտիտ օլուպ՝ զայրի պիր վագթ իսէ Էհէմ-
միյէթ պիլէ վէրմէմէք, կէրէք օլ գապահաթա վէ կէրէք վա-

լիտէյնէ տօղրու չօճուղըն էֆքեարընը թէպտիլ էթմէյէ քեաֆի օլապիլիր: Քէզալիք « չէօյլէ վէ պէօյլէ ետփարսան սէնի էօլտիւրիւրիւմ, ասարըմ, գաֆանը գըրարըմ» վէ սա"-իրէ կիպի պի հիսապ եսլան թէհտիտլէր իլէ իտարէ էտէն պիր վալիտէ՝ չօճուղընըն հուզուրընտա փէք ալչազ սայըլըպ ասլա պիր կէօնէ թէ"սիրի օլամայաճաղընը աչըզ պիլսին: Էյէր պիր չօճուղըն իթաաթը իչիւն ֆիլան պիր թէհտիտի էյլէմէք մութլազ լազըմ կէլիյօր իսէ պազ քի իճրա էտէսին. ֆազաթ էն էյիսի՝ կէրէք եսլան կէրէք սահիհ ասլա թէհտիտ իսթիսալ էյլէմէքսիլ անը պաչգա չարէլէր իլէ իթաաթա ալըշտըրմազ տըր: Չօճուղըն պու կիւնքի իլլէտիյի պիր գապահաթ իչիւն կէլէճէք պիր կիւնտէ ճէզա չէքմէսի անըն մէսուտ էօմրիւնի սէֆիլ էյլէմէք տիր: Չօճուղըն իչիւն կէչմիլ փէք էսքի տիր. վէ հէր եէնի կիւն անլէր իչիւն սապահ վազթը կիպի թապէ պաշլայըպ էվվէլքի կիւնիւն պուլուլթլարը անը գարարթմամալը տըր: Իթաաթ իչիւն պազը թարիգլէր փէք ֆէնա տէյիլ տիր, մէսէլա « պէնիմ գըզըմ եա օղլում շիմտի ֆիլան չէյի եափաճազ, զիրա ֆէնա չօճուգ տէյիլ տիր. եախօտ օ շիմտի սէսինի քէսիպ եաթաղա կիտէճէք չիւնքի իթաաթսըզ տէյիլ տիր » վէ սաիրէ: Չօճուգ պու սըրատա քէնտիսինտէն էյլիք մէմուլ օլունտըղընը կէօրէրէք անըն իչիւն սայ էտէճէյի թապիի տիր:

Չօճուղըն տալմի սուրէթտէ թա'գիր եա սէրթ սէօզլէր իլէ իտարէ էթմէք ուսուլու տալսի ֆա"իտէլի տէյիլ տիր. չօճուղըն պու նէվ մուամէլէտէ կէօյլէրի գօրգուպ ճէսարէթտէն տիւլէրլէր, վէ անտէն սօնրա քէնտիլէր իչիւն էյի պիր շէյ եափապիլմէք ղայրի միւմքին տիր գաննը իլէ եանլըշըզլարընտա տէվամ վէ թէգատտիւմ էտէրլէր: Պունտան մատա պու նէվ մուամէլէ անլէրի թէքմիլ արսըզ թապիաթ սահիպի օլմաղա գըլաղուզլայըպ հէր նէվ թէքտիրի թաղիրի վէ թալիմի տալսի հիչ եէրինէ աոտ էտէրլէր: Թազիր գապահաթըն տէրէճէսինէ նիսպէթլէ էտիլիս մատտի պիր մազարրաթ իչիւն տէյիլ իլլա իթաաթսըզլըզ իչիւն նատիրէն իսթիսալ օլունտըգտա՝ տույղուլա չօճուղըն իչիւն արթըզ պաչգա հիչ պիր կէօնէ թէքտիրէ մահալ պը-

ըագմայրալ իսթէնիլէն նէթիճէյէ վասըլ էթտիրիր. եինէ տէ սա"իր ճէզա թարիգլէրի քիւլլիէն եասագ օլմալը տըր տէմէք իսթէմէյիլ. իսլահը ղայրի հիչ պիր եօլ իլէ միւմքին օլմամըչ գապահաթլար իչիւն թէրք օլունճայատէք միւճազաթը ֆարգլը ֆարգլը օլարագ թէքէրրիւր օլունմալը տըր. ֆագաթ պու խուսուստա տախի տիգգաթ օլունմալը քի, ճէզա, վալիտէյնին ղաղապընըն թէսքինի իչիւն տէյիլ իլլա չօճուղըն գապահաթտան իսլահը իչիւն վէրիսին:

Իմոի չօճուղարըմըղըն իթաաթսըղ, թէնպէլ, մուաննիտ, ղազղաճը վէ սա"իր պէտ ախլագ սահիպի օլտըզարը իչիւն էսէֆ վէ քէտէր էյլէտլիսիլ գէման՝ պալատէ մէղքիւր եանլըչ ուսուլլարըմըղ իլէ պիլ օնլարըն էյլէ օլմասընա սէսէպ օլտոճը մու տէյիլ թէֆթիչ վէ միւթալաա էտէլիմ:

ՄԱՐԻԱՄ Ե. ՏԷՐ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

ԹԱՍՅԻՆԻ ՆԱԳԱՊԻԼ ՊԻՐ ՔԻԹԱՊ

Պու ալէմոէ հէր առէմ իլա նիհայէթ իւլ էօմր էյֆա վէ իճրա էթմէք իւղրէ էհէմ վէ էլլէմ պիր վաղիֆէի մուգատտէսէ իլէ թէվղիյֆ վէ թէքիյֆ էտիլմիշ տիր: Ատէմէ հիյնի թէվէլլիւսինտէ, սէնկի մէզարը պէրսինէ էտինճէյէ գատար թահրիր վէ իմլա էթմէք իւղրէ մին թարաֆուլլահ պիր քիթապ թէվտի՝ օլունմագսա օլտուղունտան, առէմ անըն հէր պիր սիթունլարընը կէրէք նիմէթ վէ կէրէք նազմէթ, կէրէք սատագէթ վէ կէրէք ֆաղահէթ իլէ թահրիր էթմէյէ մէճպուր տըր: Քիթապը մէղքիւրուն սաթըրլար, սահիֆէլէր, վէ ֆատըլլար հավի վէ պէնի առէմին ալէլ 'ումուլմ իսթիմալ էյլէտլի քիւթիւպտէն ֆաիգ վէ ֆարգլը օլտուղը պէտիհի աիր. վէ հէր առէմին եէտի

հըֆզընա իհալէ պույրուլան մէղքիւր քիթապըն միւն-
տէրիճաթը վէ ճէսամէթի միւսավի սուրէթաէ օլմո-
յըպ պա'զըսը մուխթասար վէ սաղիր վէ պա'զըսը մու-
ֆասսալ վէ քէպիր տիր :

Շիմտի պու քիթապըն վէ միւնտէրիճաթընըն նէյէ
թէշպիհ օլունտուղունու թէֆիթիշ էթմէք իսթէտիլի-
միղտէ, սուհուլէթլէ անլայապիլիլիլ քի սալիֆիւլ զիքը
քիթապ' ինսանըն էօմիւլ, սահիֆէլէրի' կիւնլէր, ֆա-
սըլլարը' սէնէլէր, վէ միւնտէրիճաթը տախի' պիր ա-
տէմին միշվար ու աթվարը սըր :

Հէր ֆէլտ լավզէի սապավէթինտէն պիլ հարէքէ
ճայը շէյսուլիէթէ վասըլ օլունճայատէք ա'մալը հա-
սանէ իլէ թահրիր իտէրէք տօլաուլմայա իգտամ, վէ
ֆազահէթքերան տախի լահը զալալէթտէն 'ուտուլ
վէ նիքուլ իտէրէք հագգ թէ'ալա հազրէթլէրի թարա-
ֆընտան քէնտիսինէ սըփարըշ օլան քիթապըն սէհայի-
ֆինի 'ամալը խայրիյէ իլէ թահրիրէ իհթիմամ իթմէլի
տիր . պէօյլէճէ տէվամ օլունտուգտա միւսթագպէլէ
միւֆիտ պիր քիթապ թէտարիք վէ խալէֆլէրինի տախի
լահը սալահտէ սալիք օլմագլըղա թէշվիդ վէ թահրիք
էտուպ, իրթիհալը տարը պագա էյլէտիքտէն սօնկրա
տիհանը թէրէննիւմ, վէ լէհճէի թէպէսսիւմլէ հուզու-
լու պարիյէ իհզար օլունտուղունտա շու մագալէի սէր-
պէսթանէյի թէքէլլիւմէ միւթէճասըր օլապիլիր . « է-
ֆէնտիւմ, իշթէ պէն վէ պէնիւմ էօմիւլ » :

Բուրասսանտան միւսթալսրէճ

Մարաշ

ՅՈՎ. ՀԱՆՆԵՍ Գ . ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՔԷԼԻՍԱԹԸ ՄԻՒՖԻՏԷ

Հէր չէյ պիր Ալլահըն էպէտի վիւճուտունու իսպաթ էտէր : Անը հիչ պիր քիմսէ թէֆէհհիւմ վէ հիչ պիր քիմսէ թէճահիւլ էտէմէզ : Ալլամ ու ճիհանըն լիսանը՝ պիզէ անըն գուտրէթինի իսպար վէ գալլիմիզին սէտասը՝ անա սէճտէ գըլմագլըզըմըզը էմր էտէր :

- Պու էօմր պիր րիւհա, էօլիւմ իսէ՝ ինթիպահ տըր :
- Ալլամ պիր հէյքէլ տիր քի ծէնապը Միւսէպպիպ իւլ իւլ էսպապ Հազրէթլէրի օրատա գայիմ օլուր :
- Չալըշմագ՝ ինսան գըսմընըն քիսպի վէ իթիպարը տըր :
- Ծիհալէթ՝ ճինսի պէշէրին իլլէթլէրինին ազամը տըր :
- Չալըշմագ՝ ինսանըն հաեաթը տըր :
- Սալթ ֆազլիլ քիմսէլէր տօսթ սահիպի օլուրլար :

ՎՈԼԴԵՐ

Ծէնապը Հազգ հուզորունաա պիւթիւն ճէօմաաթլար թէվազիւ՝ իլէ պուրուրար վէ քեաֆֆէի միլէլ ու թէվայիֆ անը իգրար վէ իթիւրաֆ էտէրլէր :

— Միւլիիտ քիմսէ հէր ան մէնֆուր պիր ճանվէր օլմուշ տուր :

Լ. ՌԱՍԻՆ

Թապիաթ պիր թէն տիր քի, անըն ճանը պիզզաթ Ալլահ տըր :

ՅՕՆԹԱՆ

Հաեաթ՝ հատտը զաթինսէ հիչ տիր, անըն գըյմէթի պիլիմ մուամէլաթըմըզա մէրպուլթ տըր :

— Մէզէպին նիսեանը՝ ինսանը հէր վազիֆէնին նիսեանընա տէլալէթ էտէր :

Ժ. Ժ. ՌՈՒՍՕ

Պիր տազիգէ զարֆընաա ֆասիգլէրին չէրէֆի գէվալ պուլուր, վէ միւտհիշ մէզար անլէրի հէման հէլաք էտէր. ֆադաթ էա Րապպիմ, սէնտէն խէվֆ էտէն քիմսէ իշիւն պէօլլէ օլմազ, օ՛, ֆէճր ի սապահտան տահա փարլազ սուրէթտէ թէքրար քէսպի հաեաթ էտէճէք տիր :

Ժ. ՌԱՍԻՆ

Ալլահը սէվմէյէն՝ քէնտի շախսընը սէվմէզ :

ՊՕՍԻԻԷ

Միւքերնիմ՝ Դ. Կ. ՍԱՐԱՅԵԱՆ

Դայսէրի

ՍԸՀՀԻԹ

ԹԻԻԹԻՆԻՆ ՄԱԶԱՐՐԱԹԸ

Տօքթօր Ալէքսանտր նամ թապիպ պու մուղիրը օթու իսթիմալ էյլէյէն առէմլէրին միւպթէլա օլտուգլարը իլէլ ու էմրազը՝ աթիտէքի սուրէթաէ պէեան էտէեօր:

1. — Կէօզլէրինին իւզէրինտէ սըզը: 2. — Սէպէպի խասթալըզ օլմայան պաշ աղըըսը: 3. — Սէպէպի միտէ խասթալըզ օլան պաշ աղըըսը: 4. — Սաղըրլըզ: 5. — Կէօզին զիեատէսիյլէ զաիֆլէնմէսի վէ պաազէն դարա սու իլլէթի: 6. — Կէօզլէրտէն սու ազմասը: 7. — Տօտագլարըն կանկրէնա իլլէթինէ թութուլմասը: 8. — Ուզուն վագըթ տէվամ էտէն էօքսիւրիւք: 9. — Նէֆէս տարլըզ: 10. — Միտէ զաիֆլիկի: 11. — Եիւրէք օյնամասը: 12. — Վիճուաին եօգարը գըսմընըն տամլա օլմասը: 13. — Եիւզտէ, պաշտա, պօյունտա սըզը օլմասը: 14. — Տիշ էթինին շիշմէսի վէ տիշլէրին տէօքիւլմէսի: 15. — Պէյզլէրին զաիֆլէնմէսի: 16. — Եիւզտէ պօյունտա օլան պէյզլէրին շիշմէսի վէ շիյնէմէքիքտէ վէրաիքլէրի զահմէթ: 17. — Ույուշուգլըզ: 18. — Բագը վէ էմնալի իշկիլէրէ օլան ֆէնա արզու: 19. — Կէօզլէ թաամլարա օլան իշթահսըզլըզ: 20. — Գուվլէի զաիգէ զաաֆը: 21. — Գուվլէի շամմէ զաաֆը: 22. — Գուվլէի լամիսէ զաաֆը: 23. — Սիլազի տույուլարըն քէօրլէնմէսի: 24. — Ատէմին քերլիլիյի: 25. — Էլիյէթլի վէ խըրըլթըլը ույգու: 26. — Եա-

Թագտան գալգտըգտան՝ Թա՛ պիր իբի սիկարա իչե-
նէտէք էօլիւ կիպի Թագաթսըզ օլմագ: 27 Ինճի վէ նէ-
թիճէսի օլարագ՝ չարէսի պուլունմաղ խասթալըգ իլէ
էճէլսիզ էօլիւմ:

Թիւթիւն իսթիմալը ալէյհինտէ պու կիւնէ գատար
րուհանի վէ ճիւմանի հիւքիւմէթլէր Թարաֆընտան սա-
ալը օլան էվամիրի շէտիտէ, վէ հազիգ Թապիպլէր
Թարաֆընտան էտիլէն Թէնպիհաթը էքիտէ՝ սուրէթի
մաթլուպէտէ պիր Թէէսիրի միւնթիճ օլուպսա ճինսի
պէշէրին պու աճը օթ հագգընտաքի մէյլինի տէֆ՝ է-
տէմէմիլլէր տիր, հաթթա պաազը ալիմլէր Թիւթիւ-
նիւ սըհհէթէ միւսա՛իտ պիր իլաճ հալընտա տախի
Թաւսիյէ էթմիլլէր տիր:

Ձէնտ մահ մուգատտէմ Հըքուլէյ նամ մէշհուր ֆէյ-
լէսօֆուն՝ Ինկիլթէրրա ճէմ՝իյէթի Իլմիյէսի հուզու-
րունտա՝ սուրէթի մէօթէտիլէտէ Թիւթիւն իսթիմալը-
նըն հիւսնիւ թէէսսիր վէ անճագ իֆրաթ տէրէճէ Խ-
թիմալընըն իյլաալ մազարրաթ էտէճէյինէ տայիր Ի-
րաալ մէգալ էյլէմէսի տախի՝ իլթէ պու գապիլտէն
տիր:

Վէ լաքին, պիզ հէր վագըթ Թիւթիւնիւն մազար-
րաթընը իտտաա էտէնլէրտէնիզ, չիւնքի էվվէլա՝ քէ-
սէյէ զէրարլը տըր. սանիյէն՝ աֆիյէթէ զէրարլը տըր.
սիլիսէն՝ վագըթ Թէլէֆ էյլէր, վէ ըապիէն՝ ինսանը
ատէթա պիր էսիր էտէր:

Էհալիմիզ արասընտա Թիւթիւն իսթիմալընըն կիթ-
տիքճէ չօղալմասընը, պա խուսուս հէնուզ 3—5 զու-
րուշ հաֆթալըգ իլէ ուսթալար նէզտինտէ իւրզմէթ է-
տէն 10—15 հաշընտա չօճուզլարըն սօգադլարտա սի-
կարա իլէ տօլաշմասընը վէ ըէյիսի րուհանիլէրին վէ

փէտէր ու մատերէրին իսէ հիշ օլմազսա պո՛ւ զէվալ-
լըլարը մէղքիւր իւլֆէթի մուզիրրէտէն թախլիսէ տիգ-
դաթ էթմէմէրինի կէօրիւպ տէ միւթէէսսիֆ օլմամադ
պիղիւմ իչլին միւմքինսիղ օլուեօր :

ՄԻՒՔԵԱԹԷՊԱԹ

Ա Տ Ա Ն Ա

Ի Պ Ր Է Թ Ի Հ Ա Մ Ի Է Թ

Մենսոր րիսալէսի միւսիրիքի պեհիսսիսի

էֆհէսի

Այնթապտա վագի՛, տէօրթ պէշ սէնէտէն պէրու
քիւշատէ օլան վարդանեան մէքթէպի իտարէսի թա-
րաֆընտան, մէքթէպի մէղքիւր մէնֆա՛ւթընա միւն-
հասր օլմագ իւզրէ, նէշր իլէ էնղարը ամմէյէ վագ՝ օ-
լընան, Մենսոր նամ րիսալէի նէճիպէնին ճիւղլէրինի
թէթէպիւ՝ էյլէտիմ: Բիսալէի մէղպուրէնին սալիք պու-
լունտուղու մէսլէք, վէ ճամի՛ օլաուղու մէպահիսի միւ-
թէնէվվիէի նէֆիսէ նօզթայը նաղարընճա, հագիգա-
թէն պիւր ըհպէրի թէրագգընաթ օլաճաղը նաղարը
շիւքրան իլէ միւշահէտէ օլընմըշ տըր :

Իլահլար տէվրինտէ, փէտէրինի արամագ իւզրէ չը-
գըպտա, պիւր հալը իսթիշաշիտէ շաշգըն վէ փէրիշան
օլմուշ օլան իւլիսղատէ Թէլէմագըն՝ միւտէպպիլի, վէ
հալը սէյեահաթընտա ազլ ուֆէթանէթ իլահէսի օլ-
տուղու հալաէ՝ Մենտօր գընաֆէթիլլէ ըհպէրի օլմուշ

պուլունան Աթենասըն ըէվիչի հալինէ իմթիսալէն, էք-
սերիէթլէ Կիլիկիա հէվալիսինտէ թարիգի իլմ ու մէա-
րըֆ վէ թէրազգըրաթը մէտէնիէտէ Խօլունու շաշըրա-
րազ տիւշարը սէֆալէթ օլմուշ օլան միլլէթիմիդ իշուն
տախի Մեմնօրունուլուն՝ Աթենաս էմսալի ագելլ զէ-
վաթըն հիյէթի զէքեամլէթնիւմասընը կէօսթէրէն պիր
Մենտար օլտուղունու քէմալը մահգուզիէթլէ իթիրաֆլէ
պէրապէր, պունլարտան պիզիմ թանըմազ շէրէֆինէ
նայիլ օլտուղունուլ վէ... իմգասըլլա թէղեթինի սահա-
յիֆէ հիմմէթ էտէկէլէն... էֆէնտիյէ պիլ խասսա միլ-
լէթ նամընա իյֆայը լազըմէի թէշէքքիւր, վէ վար-
դանեան մէքթէպի իլէ մէքթէպի մէզպուրըն կէրէք թէ-
էսսիսինէ սէպէպ օլան, վէ կէրէք հիւսնիւ իտարէ վէ
պագասընա սայ ու զայրէթ էտէն ասհապը համիէթի՝
պէօյլէ պիր ըիսալէի միւֆիտէ նէշըի կիպի՝ թէշէպ-
պիւսաթը խայրիէնին շու հէվալիտէ իւք տէֆա օլարազ
իճրասընա հիմմէթ էյլէմէք շէրէֆինի իհրազ էթմիշ
օլմալարընտան տօլայը, ումումէն թէպըիք վէ սայիր
մահալլէրտէ տախի (խուսուսըլլա Ատանամըղտա) պու-
նուն պիր ԻՊրէթի ՀԱՄԻԷԹ օլմասընը էզճան ու տիլ թէ-
մէննի էյլէրիզ:

Ճայի տիգզաթ օլան վէ հէր քէսին տէրք ու ֆէհմ
իտէպիլէճէյի պիր խուսուս վար իսէ օ տա շու տըր քի
միլլէթիմիդ էֆրատընըն պու միսիլու միւֆիտ ըիսալէ-
լէր միւթալա'ասըլլա ճիհալէթ փէրտէսինի շագգ էթ-
մէսինէ վէ պու Խօլ իլէ մէօհթաճը պուլունտըղը իլմ
ու մէարըֆ, վէ ատապ ու թէրպիյէ վէ պիլ խասսա
ախլազը համիտէ խուսուսլարընտա մըղտարը քեաֆի
պիր մէլէքէ հասլ էտէրէք, պապը մէտէնիէյէ բանի-
հատէի տուխուլ օլապիլմէսինէ օլան էշէտաի իհթիւսաճը

նէ տէրէճէ սահիհ իսէ, իշպու ըիսալէլէրի հէր քէսին օգուժասը լիզուժի, վէ թէէմինի մագսատ վէ տէվամ ու պագայը թէշէպպիւսաթ իւչիւն տախի քէզալիք դը-րաէթ խուսուսընըն թէվսի՝ ու թա՛միմինտէն պաշգա պիր շարէ պուլունմատըղը, վէ գարիյնի քիրամ հազա-րաթընըն, հէր հալտէ ֆէնսի փարաշարըղա գըրաէթ պուլումալարը շարթը եվվէլ օլտըղը՝ օլ տէրէճէ սա-հիհ վէ վարէսթէի իշթիպահ տըր: Զիրա պու ալէմոէ պու վէ էմալի թէշէպպիւսաթը խայրիէնին փարասըղ իծրասը գապիլ օլմատըղը վէ Մենսոր կիպի էնվարը մա-նէվիէսի միլլէթինէ, վէ էամարը մատտիէսի պիր մէք-թէպին խտարէսինէ միհասար օլան րէհպէրի զէֆեալէթ պիր ըիսալէճէկին՝ հէնուզ ըունիւմայը զուհուր օլտու-ղու հալտէ մուալէնէթի մատտիէյէ նէ գըտար իհթի-եաճը պուլունտուղու էանա միւլահազա իլէ անլաշըլա-ճաղը պէտիհի տիր:

Պինաէն ալէյհ, պէօյլէ պիր թէշէպպիւսաթը խայ-րիէի թէշվիգ խուսուսընտա ումում միլլէթտաշլարըմըն՝ եէքտիկէրինէ իպրէթի համիէթ օլմալարընը խալիսանէ թավսիէ իլէ պէրապէր, թէնսիպ պուլըլտըղը սու-րէթաէ իշպու հիսսիեաթը գալպիէ՝ ի աճիզանէմին սու-րէթի միւթէրճէմէսինին՝ Մենսորունուղուն պիր քէօշէ-սինէ իտխալինի ըէճա էյլէրիմ:

Ա. Յ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Կիրիկիա գըթա՛սընըն մէրքէզի մագամընտա պու-լունան Ատանա միլլէթտաշլարըմըղ թարափընտան պա՛-ղը համիյեթմէնտ տօսթլար զայրէթիյլէ Մէճմուլամըղ հագգընտա իպրազ էտիլէն հիւսնի գապուլիյէթ զաթէն տա՛րի շիւքրանըմըղ օլմուշ իքէն, թէշվիգաթ վէ իլթի-

Փաթը միւթէղամբն վէ պալատէ տէրճի սահիֆէի իպ-
թիհաճ օլան թահրիրաթըն սահիպի Գառպարեան Ս.-
րիստակէս Էֆէնտի թարաֆընտան տախի ԷԼ Էէվմ իզ-
հար պուրուլան շու հիսսիեաթը տէրունիյէ, վէ պուն-
տան ղայրի խայլիճէ ապօնէլէր թէտարիքի իլէ իճրա
էտիլէն մուավէնաթը ֆի'իլիյէ, կէրէք Մենսորումուզ ի-
տարէսի վէ կէրէք պիւթիւն մաթպուլաթ իստէմէսի
նամընա քէմալը մէմնունիյէթ իւզըն միւթէլագզը օլա
կէրէք տիր:

ՄԵՆՏՈՐ

— — — — —
Մ Մ Մ

Ս. ՄԵՌՈՆ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆՈՒ

(Ասլը երմէնինէ օլան պու մէքուպուն բարաֆըրգա վի-
սուլու ճէր նասրլա քէէխիսիւր էքմիտ իսէ սէ, կէրէք Սիս
ֆիւսսի ճէրիֆինին վէ կէրէք վասա օլունան զիյնէքին Էնէմ-
միյէքի մախսուսէսինէ պինաէն այնէն քէրնէմէ իլէ պու նիւս-
խէմիքսէ ճէրնինի միւնասիպ կէտըմիւսիւզ ֆիւր:)

ՎԷՀ. Կաթողիկոս հազրէթլէրի թարաֆընտան, պու
սէնէ Ս. Մեռոն օրհնութիւնու իճրա օլունաճաղընա
տայիր էտիլէն իլանը րէամի իւզլերինէ, հէր քէս, քէ-
մալը իլթիեագլա մէզքիւր զիյնէթի ըուհանիյէյէ միւն-
թաղըր պուլունուեօր իտի:

Ապրիլ 23տէն պէս"էն խայլի մահալլէրտէն ուխտա-
ւորլար Էթիլմէքտէ օլուպ՝ պիր գաչ կիւն զարֆընտա
վանքտա ճէսիմ՝ պիր իզտիհամթէճէմմիւլ՝ էյլէտի:

Միւսաֆիրլէրին էքսէրիսի վանքըն օտալարընտա

եւելէջիպ՝ միւթէպագի գըսմը իսէ եւելիւէրին խանէ-
սինտէ գապուլ օլունտու:

Օրհնութիւնուն իճրասը Ապրիլ 27 կիւնիւնէ մու-
գարէր իքէն, Էըրագ սէմթլէրտէն կէլէճէք օլան ուխ-
տաւորլարըն միւվասէլէթի իշիւն պիր գաշ կիւն թէէսիրի
պա թէլէզրաֆ արզու էտիլտիյինտէն՝ Մայիս Աինէ
թաալիգ վէ Ապրիլ 29 կիւնիւ սաաթ Տոնէ՝ Վանքըն
հավլիսինի իսթիա՛պ էթմիշ օլան խրիսթիանտան վէ իս-
լամտան միւրէքքէպ պիր ճէօմաաթ հուզուրունտա՝ Ս.
Մեռոնուն նախատօնակը իճրա օլունտու: Պու զիյնէթ
ղոյէթ մունթաղամ պիր անդաստան իտի:

Վեհ. Կաթողիկոս զիգըյմէթ զգնսլէր թէլէպպիւս
էթմիշ վէ տէօրթ քիշի եէտիյլէ թութուլուր պիր սա-
յէպան թահթընտա քիւրսիւ իւզէրինտէ օթուրմուշ իտի:

Էլպիսէյի բուհանիյէ իլէ միւզէյյէն տէօրթ եպիս-
կոպոսլար՝ էլլէրինտէ պիրէր գաւաղան օլարագ՝ Քիւր-
սինին իքի թարաֆընտա տուրմագտա վէ տէօրթ քա-
հանալար՝ Մեռոն գաղանընը օմուզլարը իւզէրինտէ
թաշըմագտա իտիլէր:

Խալգըն արասընտա ասայիշ վէ ինթիզամը իպգա
զըմնընտա զապթիյէլէր տախի ճէլպ օլունմուշ իտի,
ֆագաթ եինէ տէ շամաթա վէ գարըշքդլըգ աղ տէյիլ
իտի:

Էրթէսի կիւնիւ, եա՛նի Մայիս Ատէ, Վեհ. Կաթո-
ղիկոս զիյնէթի պիր պատարագ թագաթիս էթաիքտէն
սօնրա՝ խալգ, թէքրար քիլիսանըն խարիճինտէ վանքըն
հավլիսինտէ ճէմ օլունտու: Օրատա խասսէթէն թէր-
թիպ էտիլմիշ օլան եիւքսէք պիր մէմպէր իւզէրինտէ
պիրի քլթունտան վէ տիկէրի կիւմիւշտէն մա՛մուլ իքի
գաղան վար իտի:

ՎԵՆ. Կաթողիկոս՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչին Աջընը՝ Ֆրնուղ եպիսկոպոսու Նիկիոյ Սրբազան՝ Նիկողայոս Աքանչեւագործ Հայրապետինքինի, Գազանճեան Յովհաննէս Ս. Եպիսկոպոս՝ Բօմանըն Սեղբեսարոս Հայրապետինքինի, Զէյթուն Եպիսկոպոսու Կարապետ Սըրբազան իսէ՝ Պարսում ճգնաւորունքինի թութմագտա իտի:

Էն՝ էվիէլ, ատէթի գատիմէ մուճէպինճէ Վարդապետին պիրի եււքսէք սէս իլէ «Ս. Մեռոնուն գազանընը աչորըմագ քիմ՝ արզու էտէր» տէեու նիտա էտիպ՝ էվէրէքլի պիր խաթուն՝ Վանքա պիր ալթուն գուշագ իհտա էյլէյէրէք պու միւրատընա նայիլ օլտու:

Գազան աչըլտըգտան սօնրա Վեհափառ հազրէթլէրի՝ տէրունինէ, չիչէքլէրտէն եափըլմըշ պիր գաչ նէվ սէյեալ վէ պիր շիշէ էսքի Մեռոն տէօքիւպ Լուսաւորիչին Աջը իլէ գարըշտըրալ: Պիւթիւն ճէօմաաթ մուգատտէս եաղըն գայնամասընը կէօրմէք իչիւն միւմքինի մէրթէպէ իլէրի գօշմագտա իտի:

Պունտան սօնրա լուհանիլէր սընֆը երգլէր իլէ Վեհ. Կաթողիկոսու քէնտի ճէտիտ իգամէթկեահընա տէլալէթ էթալիլէր, քի օրատա՝ ուխտաւորլարտան խայլիճէ միւթէպէրանըն վիզիթասընը գապուլ վէ պիրէր շէրպէթ իլէ թալթիֆ էյլէտի:

Մայիս կիւնճիւ կիրակի կիւնիւ՝ Մամիկոնեան Վարդան վէ Սահակեան Մկրտիչ վարդապետլէրին եպիսկոպոսլուդ օծումը իճրա էտիլտի. վէ պիրինճիսի Արրահամ վէ իքինճիսի Խահակ նամլարըյլա պու աղիլ մէսնէտէ նայիլ օլտուլար:

Ս. Մեռոն զիյնէթինտէ պաշգա աէֆալար յախի հազըր պուլունանլարըն շէհատէթինճէ իզտիհամէվիլէլ-

քիլէրէ նիսպէթէն փէք չօդ իտի, ֆագաթ մատտի հա-
սըլաթ ճէօմաաթըն քէսրէթի նիսպէթինտէ օլմատը,
չիւնքի, պաշգա վագըթլարտա հասըլաթ 200 լիրա
օլմագտա իքէն, պու տէֆա անճագ 70 լիրաեա պալիզ
օլապիւմիշ տիր:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԽԵՐՈՅԵԱՆ

Ք Թ Ա Թ Ս

ՄԱԼԻԻՄԱԹՐ ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻՅԷ

Սիւրիա վէ Կիլիկիա գըթ'ալարը հուտուտունտա վէ
Հալէպտէն 12 սաաթ մէսաֆէտէ միւնպիթ արազիլէր
իլէ մուհաթ Քիլիա շէհրի սէնաաթ վէ թիճարէթտէ
պէօիւք պիր մէվգի թուլթամամըշ իսէ տէ, զրաաթը
վէ պախուսուս վաֆիր զէյթունլուգլարը սայէսինտէ
կիւն պէ կիւն թէգատտիւմ էթմէքտէ տիր:

Շէհրի մէզքիւրուն թէէսիսի հագգընտա ըիվայէթ
օլունուր քի թագրիպէն Միլատըն 850 թարիխինտէ,
չիմտիքի մէվգիինին 15 տաղիգէ մէսաֆէսինտէ քեային
իլէզի իւէրապէսի եէրինտէ իքէն, չիմտիքի շէհրին եէ-
րինտէ մանաաթըր հալինտէ պուլունան վէ էհալի թա-
րաֆընտան էքսէրիիա զիեարէթ էտիլէն դատիւմ պիր
քիլիսա մէվճուա օլուպ՝ թարիխի իսանըն 1000 սէնէ-
սինտէ մէշհուր իսան-Փօլատ(*) պէյլէրի մա'րիֆէթիլլէ

(*) Պու ֆամիլեանըն սիւլլալէսի հալա մէվճուա վէ ճան-
փօլատ իսմիլլէ մա'րուֆ օլուպ՝ վագըթիլլէ ինչա էտիլմիշ պէ-
զեսթան, ճամի, խան, հէմամ վէ էմսալի էպնիյէյի գիւրիյ-
եէթ վագըթլըղը գախտէսինճէ թասարրուֆ վէ շամիլ պու-
լունտուղու 70 նէֆէրի միւթէճապուզ ազալարը իլէ էպնիյէի
մէզքիւրէտէն թէայէիւշ էթմէքտէ տիր:

չիմտիքի մէվգիւնտէ պիր շէհր թէէսիս վէ օլ քիլիսա-
տան ալարագ Գիլիս (Կիլիզա) թէսմիյէ օլունմուշ տուր
վէ պիր միւտտէթ սօնրա՝ Գիլիսին իւշ սաաթ մէսաֆէ-
սինտէ քեային Ազէզ շէհրինին Լէնկթիմուր Եէտիլէ
խարապ օլտուղունտա՝ շէհրի մէզքիւրտէն Փիրար վէ
հիհրէթ էաէն խայլիճէ էհալի իլէ քէսպի ճէսամէթ վէ
թագվիյէթ էյլէմիշ տիր։

Էլէէօվմ Գիլիս շէհրի՝ իւշ պինի իսլամտան վէ միւ-
թէպագիսի իրիսթիանտան իպարէթ պուլունան տէօրթ
պինի միւթէճավուղ խանէյի հավի տիր։ Էհալիսի ալէլ
ուսում էմրի զրաաթա մէյեալ օլտուղունտան՝ սէնէնին
զըսմը ազէմինի թարլա, պաղ վէ զէյթունլուգ կիպի
մահալլարտա վէ քէօյլէրտէ իմրար էյլէմէքտէ իքէն՝
Եինէ տէ ֆէննի զրաաթըն մալիւմաթը միւգթազիյէսի
վէ ալաթը ճէտիտէսի մահրումիյէթինտէն նաչի՝ քիսպ-
լէրի էմէք վէ քիւլֆէթլէրի նիսպէթինտէ օլմայուպ նա-
զըս տըր։

Շէհրին մահսուլաթը չօգճա զէյթին Կաղը, սարը
իւզիւմ, զախիրէ, փամուգ վէ սիսամ տըր վէ մահու-
լաթընըն էն էհէմմի իսէ՝ պէզ տիր։

Գիլիսին ապ ու հէվասը փէք մէօթէտիլ վէ լու-
թուպէթտէն ազատ իսէ տէ, տէրունի շէհրտէ հիւքմ
էտէն 'ատէմի նէզաֆէթ վէ ալէլխուսուս ճէրէեան է-
տէն չիրքեապ վէ լաղըմլար վէ հալա սօգազլար ուրա-
սընտա պագի տապաղխանէլէրին քէրիհ թէաֆիւնլէրի
Եիւզիւնտէն հավա քիւլիյէն թէլվիս էտիլմէքտէ վէ
պէյն էլ էհալի տայիմի սըթմալարըն վէ կէօզ խասթա-
լըզլարընըն վէ նէթիճէսի օլարագ Եիւզտէ օն նիսպէթ-
տէ 'ամա պէլիյէսինին վիւճուտինի մուճիպ օլմագտա
տըր։ Պու ահվալըն տէֆի իսուսուսունտա մահալլի Պէ-

լէտիյէ թապիպի Հէզագէթլու Տօղթ . Գայըգճեան է-
ֆէնտի պիտտէֆ'աթ թագրիրլէր վէրմիշ իսէ տէ նա-
զար Ը էհէմմիյէթէ ալընմայուպ սէմէրէտիզ պրագըլմըշ
տըր , մա'մաֆիյհ գայմագամը լահըգ Իզզէթլու Սապրի
պէյ էֆէնտի թարաֆընտան թէհարէթի պէլտէ վէ ա-
սայիշ ի ամմէ խուսուսուստա մասրուֆ պույրուլան հիմ-
մէթ վէ զայրէթ սայէսինտէ մէզքիւր սուլի ահվալըն
սէրի'ան միւնտէֆի' օլաճալը պիզճէ ազատէի շէքք ու
կիւման տըր :

Սահվալը միլիյէյէ նազար գըլընտըգտա՝ Գիլիսին
թագրիպէն պէշ եիւզ խանէտէն իպարէթ էրմէնի ճէօ-
մաաթընա մախսուս զայէթ միւքէլլէֆ պիր քիլիսա զա-
թէն մէվճուտ իքէն՝ պու սէնէ Արուստակ նամ շիրքէթ
հիմմէթիյէ քիլիսայա մուվաֆըգ պիր տէ լայըզլը մէք-
թէպ ինչա էտիլմէսի շտեանը մէմնունիյէթ իսէ տէ ,
թէէսսիւֆ օլունուր քի , մէքթէպ ի մէզքիւր մանէվի
ճիհէթտէ թահսինէ շայէսթէ տէյիլ տիր : Պիզ իթիմատ
էտէրիզ քի պու շիրքէթ՝ մէքթէպինի հիւսնի սուրէթ-
աէ իտարէյէ քեաֆի ազալարա վէ սէրմայէյէ մալիք
տիր վէ պունտան իքի սէնէ էվվէլ պիր գաշ մահ տէ-
վամի շէվգ ու զայրէթիյլէ հուսուլա կէթիրտիյի ըէվ-
նագ վէ սէմէրէ տախի պունա տէլիլի քեաֆի տիր , ֆա-
գաթ , նակէհան պու տէրէճէ պերուտէթլէ էվվէլքի
կէրմիյէթին թէրքինէ նէ՝ մա'գուլ սէպէպ պուլունտու-
լունու պիլմէյօրուզ :

Լեռնեան-Դպրոցասիրաց նամ շիրքէթ տախի զա-
թէն էհալինին հէր սընրֆընտան միւթէշէքքիւլ վէ միւլ-
լէթին ումուլ մէքթէպլէրինին իտարէսինի միւթէհահ-
հիւտ պիր ճէմիյէթ օլտուլու հալտէ , պիտայէթինտէ
մէ՝մուլին զայրի պիր զայրէթլէ տէվամ էթմէքաէ ի-

քէն, պու սէնէ մէյտանտա հիւքմ էտէն քէսատ եիւ-
զիւնտէն վէ խուսուտա մահսուլթըն գըլլէթի սէպէ-
պլինտէն՝ ճէմիյէթի մէզքիւրէ տախի ագչէ խուսուսուն-
տա միւղայիգայա տիւչար օլուպ մէքթէպէ սօղուգ նա-
զար իլէ պագմագտա տըր, ֆագաթ սիւպեանը միլլէ-
թին թէրպիյէսինին միւսթագպէլաէ է'ն էլզէմ սէրմայէ
օլտուղունու տէրք իլէ, միմքին իսէ, հէվայիճի զարու-
րիյէտէն դաթ՝ էտիւպ պու նօզթայա տիդգաթ վէր-
մէլէրինի շիւքէթի մէզքիւրէ ազալարընա իխթար է-
տէրիմ:

Թէշէքքիւր էտէրիզ քի իսթանպօլ Միացեալ Ընկե-
րութիւն նամ ճէմիյէթի ալիյէսի թարաֆընտան՝ Գիլիս
ֆուդարայը սիւպեանընա թէվզի էտիլմէք իւզրէ Լեռնե-
նան շիւքէթինէ իքի աէֆա խայիճէ տէրա քիթապլարը
իրսալ վէ իանէ պույրուլմուշ վէ պու վէճհ իլէ Գիլիս
էհալիսի միննէթտար գըլլընմըշ տըր: Պու պապտէ Միա-
ցեալ Ընկերութիւնուն մէօհթէրէմ իտարէսինէ աճի-
զանէ արզը մէմուռնիյէթլէ պէրապէր՝ պու սէնէ մէք-
թէպլէրճէ իհթիեաճըն տահա զիեաաէ հիսս էտիլտի-
յինի վէ մոււպէնաթը ճէտիտէլէրինին էլզէմիյէթինի
հիսսիեաթը միլիյէլէրինէ հէվալէ էտէրիմ:

ՄԻՍՍԻՔ Ա. Մ. ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ

ԷՏԷՊԻԵԱԹ

ԹՈՒԼՈՒ՝ ՎԷ ՂՈՒՐՈՒՊ

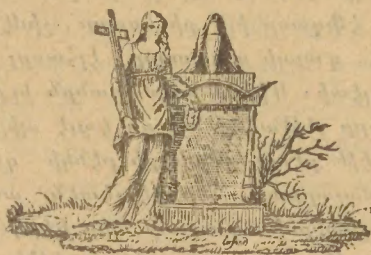
Միւմքի՛ն մի տիր քի պիր գալլի պէշէր թէէսիրեալը
լէթաֆէթի սէհէր օլմասըն: Պիր վագթը սէհէրաէ խտի քի
նիկեահըմը սույը ասիւմանա իհալէ էյլէմիշ խտիմ. սէմթի
մէշըլգտա փէրվէրշիեապ օլան շուայը ճիհանթապ անսլէան
քէսպի էֆղայիլ էտիւպ շաշա՛ա նիտար պիր հալտա կէօրիւն-

մէկէ պաշլատը, միւստէթի մէտիտէտէն պէրու թուլու'ընա ին-
թիզար էթմէքտէ օլտուղըմ ափիթասլը ալէմթապ արզը տի-
տար էյլէյինճէ կիտէ կիտէ հէր թարաֆա նէշրի զիյա վէ
էնվարը հայաթ էֆիզասը իլէ քիւհասարը, չիմէնզարը, ճէնա-
նը իրւրմէսարը, գալպի տաղտարը, էլհասըլ հէր վտըր եէ-
նիտէն իհեա էյլէտի: Միհրի ալէմարանըն իլք զիյասը աքս
էթտիքտէ էզհարը էթաֆէթնէսար էյլէ պիր հալը թէրա-
վէթ ու գէրաֆէթ քէսպ էթտի քի ռէնկի զէրինի ինսանըն
կէօզլէրինի գամաշուրը, հէր քէօշէտէն ավազայը նէշաթ
ու մէսէրլէթ էշիտիլտի, գուշլար պիր եէրէ թէճէմիւ է-
տիպ համիի հայաթ օլան ասարը գուտրէթի վէ էթաֆէթի
թասլլէթի ալգըշլամաղա պաշլատը, հիշ պիր գուշ նաղմա-
թը շէվգէնկիզի սէհէրտէն ֆարիղ օլմատը: Պէյլէ ֆէվգէ-
լատէ մանզարայա գարշը հանկը ֆէրտ նազարէնտաղը հայ-
րէթ օլմազ: Պիր միւստէթ սօնրա կիւնէշին հէր թարաֆը
իհաթա էտէն շիտտէթի հէրարէթինէ չիշէքէր, չիմէնլէր,
աղաճլար վէ ֆիտանլար թապավէրի մուգավէմէթ օլմա-
տըզլարընտան՝ սօլմաղա վէ գուշլարըն նաղմէտազ ճիլիլթիտի
ազալուս՝ հէր քէստէ պիր կէվշէքլիք հէօքմ ֆէրմա օլմաղա
պաշլատը: Քէնտի նէֆսիմտէտէ պու հալը իրւր մէշալը
հիսս էյլէտիմ: հէյֆաքի էվվէլքի կէօրտիւկիմ հալար պիւս-
պիւթիւն թէպէտտիւլ վէ թէհավվիւլ էյլէտի: Նիհայէթ շէմ-
սի լիէրթէվէֆշան ճէմալը միւնէվվէրինի քիւրրէի արզտան
սէթր վէ իիֆա էտէրէք ալէմի խիֆայէ շէքիլմէսի իլէ՝ նի-
գապը զուլմէթ այան, մէսէրրէթլի գալպէր վիրան վէ հէր
քէս արամկեհաննա ռէվան օլտը:

Իշթէ ինսան տախի հէնկեամը շէպալընսա շաշա՛ալը պիր
հալտա պուլուշուր, լաքին սօնրա ալէմին պիր կիւնլիւք զին-
տէկեանը կիպի կէլիւպ կէշէր: պու կէլիւպ կէշիճի ֆուր-
սաթտան իսթիֆատէ էտիւպ թէէմինի իսթիգալ էթմէք
թահսիլ իլմ իլէ օլուր, գէմանը թահսիլ իսէ էյամը շէպա-
պէթ տիր: պու վագթընը պիհուտէ կէշիրէն շուպպան պա՛ա-
ղը էզհարը չիմէնզարէ պէնզէրքի աշուլուպ ըայիհէպալաշ օլ-
մազտան ֆէնափէզիր օլար կիտէրլէր:

Մեքրէպի Միլլիէի Շահանէ
իւշիւննիւ սընըթ քալէպէսիքսէն
ԱՐԱՍ

Մ Ա Թ Է Մ

Պ. ՅԱԿՈԲ ԹԵՐԶԻՊԱՇԵԱՆ

Վարդանեան Շիրքեթիւնին էն գառիմ վէ էն միւտավիմ ազալարընտան, վէ մէքթէպիւնին միււսսիս վէ մուալլիմլէրինտէն Մեծ. Պարոն Յակոբ Թերգիպաշըեան՝ պիր միւտտէթտէն պէրու միւլպթէլա օլտուղու իլլէթի միւհիթէտէն շիֆաեապ օլամայուպ՝ Սեպտեմբերին 21ինէ միւսաուրֆ կիրակի սապահլայըն թագրիպէն 38 եաշընտա իքէն ազմը տարը պագա էյլէմիշ վէ ճէնագէ ալայը այնի կիւնտէ պէօյիւք պիր իգտիհամ իլէ իճրա օլունմուշ տուր :

Մէրհումը մոււսայիլէյհ՝ ախլազը համիտէ, սատագաթը քեամիլէ վէ իսթիգամէթի թամմէ ասհապընտան օլտուղու, վէ պիւթիւն միւտտէթի հաեաթընտա միլլէթին վէ մէքթէպին դայեուր պիր էմէքտարը պուլունտուղու ճիհէթլէ՝ վէֆաթըյլա պիւթիւն ֆամիլեասը ազալարընը, ըիւֆէգա վէ ահրապասընը էլէմ ու քէտերէ միւսթէղրազ գրմըշ՝ վէ հէնուզ տիւնեայա կէլմիշ պիր էրքէք չօճուղունու տա եէթիմ պրագմըշ տըր :

Թ Ի Ի Ր Ք Ճ Է

Ք Ր Ի Ս Տ Ո Ն Է Ա Կ Ա Ն Վ Ա Ր Դ Ա Պ Ե Տ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Թիւրքճէ պիր Աղօթագիրք նէշրի իջիւն մատտէթէն մու-
աւէնէթ խոռոստունտա օլան թէքլիֆիմիզի, ագտէմճէ իֆա-
տէ էյլէտիյիմիզ վէճհ իւզրէ, պիր զաթը մէօհթէրէմ գա-
պուլ վէ մուայեէն մէպլաղը տախի թարաֆըմըզա թէսլիմ
էթմիշ օլուս՝ եազըն վազըթտան քիթապը մէզքիւրուն մէյ-
տանէ չըգաճաղընը թէքըսսր իլէ պէրապէր, պու միւնաուի-
պէթլէ էլտէ օլան պա՛զը ֆուրսաթտան վէ սուհուլէթտէն
իսթիֆատէ էտէպիլմէք իջիւն պիր տէ Հսյաստանեայց Ս.
Եկեղեցիմիզին թալիմաթընը միւնտէրիճ թիւրքճէ մուխթա-
սար Քրիստոնէակիսն վարդապետոթիսն թէրթիպի թասմիմիտէ
պուլունտուղուսուզու, վէ պու պապտէ տախի նայիլի մէրամ
օլապիլմէք իջիւն՝ Բիլիսասընը վէ միլլէթինի սէվէն վէ թալի-
մաթը տինիյէսինտէն պիխապէր պինլէրճէ մէզհէպուաշլարըմըզը
մալիմաթը լազըմէ իլէ թէնվիր էթմէք դայրէթինի թաշըեան
էրպապը համիյեթին մուաւլէնէթինէ միւրաճաաթ էտէրիզ:

Աղօթագիրք իջիւն օլտուղու կիպի, պու Քրիստոնէական
վարդապետութիւն իջիւն տախի՝ եալընըզ 8 օսմանլը լլիրասը
իանէ իլէ՝ քէնտի նամլարընա, եախօտ միւթէվէֆիա պիր
սէվիլիլ քիմսէլլրի զիքրինէթապ էտիլճէյինի վէ հասը-
լաթընըն Մենսոր իադրէսինէ մախսուս օլաճաղընը շարթ հա-
լինտէ զիքր էտէրիզ:

Մուայեէն միգտար հազգընտա պէեան էտէլիմ քի կէրէք
Աղօթագիրքին վէ կէրէք Քրիստոնէ. վարդապետութիւնուն
թապընա մէպլաղը մէզքիւր գէյրի քեաֆի իսէ տէ՝ հէմ խա-
յըրխահանա սուհուլէթ վէրմէք, հէմ տէ հասըլաթընա քէսպի
իսթիհգազ էտէպիլմէք իջիւն՝ թէրճէմէ վէ թէրթիպի գահմէ-
թինտէն մա՛տէ մէսարիֆաթըն նօգսանը տախի Մենսոր ի-
տարէսի թարաֆընտան թէսվիյէ էտիլճէք տիր:

Պու տաւլէթիմիզէ իճապէթ սուլուրմագ արզուսունտա
օլան զաթ, հէր հանկը թարաֆտան օլուր իսէ օլսուն՝ միւմ-
քինի մէրթէպէ թէզճէ պու թարաֆա խապէր վէրմիսինի իխ-
թար էտէրիզ:

ՏՆՏԵՍ

ԱՄՍՕՐԵԱՅ ՀԱՆԴԻՍ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ

ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

Ժողովրդեան մէջ տնտեսական դիտելիքներ ծառայելու նպատակաւ Արեւելեան Տնտեսական միութեան կողմանէ հրատարակուած այն ամսաթերթին տարեկան բաժանորդագինն է մայրաքաղաքիս համար 10, և գաւառաց և օտար երկրաց համար 13 դահեկան, իսկ վեց ամսեայն 5 դահեկան: Երկու բաժանորդ գտնողն իրաւունք պիտի ունենայ երկրորդ վեցամսեայն ձրի ստանալու: Բաժանորդագրութեան համար պէտք է գիմեւ Ղալաթիա, Քիւրէքճիլէր, Զիլէր պէյ խան, թիւ 13:

Սայ քի հէր շէյտէն զիեատէ էքօնօմի եանի իտարէճիլէք գաիտէլէրի մալիւմաթընա միւհթաճ պուլլունան էհալիմիլ արասընտա մէզքիւր էֆքետուր միւֆիտէնին ինթիշարը մագսէթիլէ միւհսսէս իշպու Տնեստրիսալէսինին թէշլիգէ վէ թէրզիպէ շահան օլտուղունու խուսուսի սուրէթտէ թավսիյէ էտէրիլ:

ՐԷՃԱ

Րիսալէմիզին պիր սէնէլէք հիսապարընըն բու՛յէթ վէ թէսվիյէսի զըմընտա, պագիյէ պօրճլարը օլան հիւրմէթլու գարիունուսուզըն իյֆայը տէյն էթմէլէրինի, վէ կէլէճէք սէնէ ապօնէ օլաճագ զէվաթը քիրամըն շիմտիտէն խապէր վէրմէլէրինի վէ պու պապտէ վէքիլէրիմիլ վէ տօսթլարըմըզ էֆէնտիլէրէ տիւլէն զահմէթ վէ զայրէթին տիրիլ պուլրուլմամասընը թէքրարէն վէ խասսէթէն րէճա էտէրիլ:

ՍԱՀԻՊ ԽՄԹԻԱԶ Վ. Ք.